

Sammandrag

Ungdomsbarometern är en enkät som genomförts årligen sedan 1994 och som undersöker värderingar, attityder och erfarenheter hos unga i åldrarna 15–29 år som bor på det finländska fastlandet. I Ungdomsbarometern 2025 undersöks särskilt de förväntningar och den press som riktas mot unga. Antalet svarspersoner var 2 312. Denna Ungdomsbarometer är den första där data har samlats in enbart med ett webbformulär. Enkäten genomfördes för första gången även på engelska, utöver på finska och svenska. Datainsamlingen med ett webbformulär har också möjliggjort att de ungas fritt formulerade öppna svar kan analyseras.

Frågorna i barometern gällde faktorer som orsakar press och hur det är att leva under press, förväntningar när det gäller studierna, önskemål i fråga om hur livet utvecklas samt oro och skuld känslor till följd av miljöproblem. Dessutom fick enkätdeltagarna besvara frågor om Ungdomsbarometerens ständiga teman, som upplevt välbefinnande samt mångfald och jämlikhet.

Sju av tio unga hade upplevt press när det gäller att hitta ett jobb. Även studierna är förknippade med många olika sorters press. Hälften av svarspersonerna upplevde press när det gäller att se bra ut, skaffa utbildning, vara utåtriktad och huruvida kraften räcker till för att träffa vänner. Fler kvinnor än män uppgav att de upplever press. Det var främst kvinnor i åldrarna 20–24 år som rapporterade att de upplever press. Stöd med att hantera pressen får de flesta unga från sina kompisar och föräldrar, enligt enkäten.

Merparten av svarspersonerna uppgav att deras föräldrar hade önskat att de ska söka till gymnasiet eller en högskola, men endast hos en fjärdedel av svarspersonerna hade föräldrarna önskat att barnet ska söka till yrkesutbildning på andra stadiet. Cirka sex av tio svarspersoner hoppades att de kommer att avlägga universitetsexamen. Sju av tio trodde att de kommer att avlägga den examen de har som mål. En dryg tredjedel uppgav att de kommer att känna skam om de inte avlägger den examen de har som mål. Enligt ungefär en tredjedel skulle det få otrevliga följder från föräldrarnas håll, om de inte uppnår minst den examen de har som mål.

Minst omkring hälften av svarspersonerna uppgav att de har börjat sällskapa, flyttat hemifrån, haft sex och kunnat försörja sig själva, men endast fem procent av svarspersonerna hade fått barn. De som inte hade upplevt ovan nämnda saker fick besvara frågan hur viktigt de anser att det är att uppleva dessa. De viktigaste faktorerna upplevdes vara att försörja sig själv och att flytta hemifrån. De som har om mål att avlägga högskoleutbildning eller som har gjort det upplevde att det är viktigt att få barn oftare än de som eftersträvar en lägre utbildning.

Ungefär hälften av de unga uppgav att de hör till minst en minoritet. De vanligaste minoriteterna som de unga uppgav att de tillhörde var en sexuell minoritet (18 %), en språkminoritet (14 %) och en neurominoritet (14 %). När det gäller att tillhöra en minoritet var det stora skillnader mellan könen i fråga om vissa minoriteter. Till exempel uppgav 8 procent av männen, 24 procent av kvinnorna och 87 procent av de icke-binära att de tillhör en sexuell minoritet. De unga som tillhör en minoritet upplevde att denna tillhörighet är en viktig del av deras identitet. Detta upplevde särskilt många unga som tillhör en sexuell minoritet eller en religiös minoritet. De unga som upplevt diskriminering uppgav att de att diskrimineringen oftast hänförde sig till att inte leva upp till de könsrelaterade förväntningarna samt till politiska åsikter och språk.

Över hälften av svarspersonerna hade oroat sig för klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald, och ungefär en tredjedel hade haft skuldkänslor för att de inte gör tillräckligt för miljön. Av de som haft skuldkänslor upplevde endast en minoritet (13 %) att skuldkänslorna har drivit dem att arbeta för miljön utöver sina resurser.

Svarspersonerna tillfredsställelse med livet hade sjunkit från 2024. De ungas tro på framtiden hade förbättrats något under samma tidsperiod, men låg fortsatt på en relativt låg nivå. Andelen unga som ser pessimistiskt på världens framtid hade nästan fördubblats från 2021, då frågan ställdes senast (28 % → 50 %). En del av ökningen kan förklaras genom ändringen av datainsamlingsmetoden.

Av enkätens totalt elva olika anledningar till osäkerhet och otrygghet bland unga, orsakade följande osäkerhet och otrygghet hos över hälften av svarspersonerna: det världspolitiska läget, de rådande värderingarna och attityderna i samhället samt möjligheterna att få ett arbete. Osäkerheten och otryggheten bland unga verkar ha ökat.